

UCHWAŁA NR LIII/355/2023
RADY GMINY W WOJCIECHOWICACH
z dnia 20 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 – 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn.zm.) Rada Gminy w Wojciechowicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2027, stanowiący Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXIII/157/2021 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 29 stycznia 2021 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Wojciechowice na lata 2021-2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wojciechowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

do uchwały Rady Gminy w Wojciechowicach w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 – 2027

Celem podjęcia uchwały jest przyjęcie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2027.

Obowiązek uchwalenia programu dotyczącego przeciwdziałania przemocy wynika z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, gdyż w oparciu o przepis ustawowy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Na mocy Uchwały NR XXIII/157/2021 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 29 stycznia 2021 r. przyjęto Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Wojciechowice na lata 2021-2025.

Po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej konieczne jest przyjęcie nowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 – 2027, zgodnego z aktualnym stanem prawnym. Celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Wojciechowice. Rozwiązania zawarte w programie mają na celu ochronę przed przemocą oraz poprawę funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy na szczeblu samorządu terytorialnego.

Wojciechowice, dnia 16.11.2023 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2023 – 2027**

Spis treści

I. WSTĘP

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2023-2027 (zwany dalej „Programem”), został opracowany z myślą o stworzeniu jednolitych działań na rzecz przeciwdziałania zapobiegania zjawisku przemocy domowej. Zadaniem Programu jest wprowadzenie takich rozwiązań, które pozwolą na sprawne działanie służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy, jak również umożliwią pracę ze sprawcami przemocy.

Przemoc domowa stanowi poważny problem społeczny, jest ściśle powiązana z innymi obszarami wymagającymi działań ze strony wielu specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie działań i zasobów różnych jednostek daje szansę na podniesienie skuteczności udzielonego wsparcia.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 listopada 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),

Poniżej wymienione zostały również inne akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz osób doznających przemocy domowej. Są to:

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Postępowania Karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 1939),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

III. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Pojęcie przemocy definiowane jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.

Przemoc jest często problemem ukrytym, któremu towarzyszą inne dysfunkcje w rodzinie. Skutki przemocy u dorosłych osób oraz dzieci są wielowymiarowe i pozostają na całe życie, począwszy od charakteryzującego osoby pokrzywdzone zespołu stresu pourazowego, poprzez choroby psychosomatyczne i psychiczne, nerwice lękowo - depresyjne, po różnego rodzaju zaburzenia zachowania, a także uzależnienia.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej charakteryzuje przedmiot swoich regulacji i odniesień. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zmienia ustawową terminologię. Dotychczasowe pojęcia - „przemoc w rodzinie” zastąpiono terminem „przemoc domowa”, „ ofiara” to „osoba doznająca przemocy domowej”. Ustawowej definicji doczekało się także pojęcie „osoby stosującej przemoc domową” wcześniej nazywaną „sprawcą”. Rozszerzył się również katalog osób objętych ochroną, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Najważniejsza zmiana z punktu widzenia bezpieczeństwa małoletnich to uznanie małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej jako „osoby doznającej przemocy domowej”. Ponadto nowelizacja zmienia m.in. procedurę „Niebieskie Karty” i wprowadza programy korekcyjno-edukacyjne, a także programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Żeby dane działanie lub zaniechanie było uznane za przemoc domową musi wykorzystywać przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną (także połączenie takich przewag) osoby stosującej przemoc nad osobą doznającą przemocy domowej.

W szczególności, przemocą domową będą działania lub zaniechania:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
 - b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
 - c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę
 - d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
 - e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia,
- poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Nowelizacja Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej rozszerza katalog osób doznających przemocy domowej. Obejmuje on:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego, wobec którego jest stosowana przemoc domowa lub który jest świadkiem przemocy domowej wobec innych osób.

Przemoc domowa przybiera różne formy:

1. Fizyczną – jej istotą jest naruszenie nietykalności fizycznej, polegającej na zachowaniach intencjonalnych, prowadzących do uszkodzenia ciała lub niosących takie ryzyko, np.: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie, itp.

2. Psychiczną – polega na naruszeniu godności osobistej. Osoba stosująca przemoc psychiczną wykorzystuje np. izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie itp.

3. Seksualną – to działanie mające na celu naruszenie sfery intymnej drugiego człowieka.

4. Ekonomiczną – jej istotę stanowi naruszenie własności drugiej osoby. Wiąże się z zachowaniem, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

5. Zaniedbanie – polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb emocjonalnych, fizycznych i materialnych.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek oświatowych, opiekuńczo - wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i tylko zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu, obejmującego lata 2021-2023.

Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań, mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom doznającym przemocy, jak i stosującym przemoc domową.

IV. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE WOJCIECHOWICE

Diagnozę problemu sporządzono na podstawie danych zastanych - w oparciu o dane statystyczne pozyskane od wymienionych poniżej podmiotów:

- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wojciechowicach;
- Komisariatu Policji w Ożarowie;
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach.

1. Charakterystyka Gminy Wojciechowice.

Struktura demograficzna Gminy:

Gmina Wojciechowice jest gminą wiejską. W 2022 roku zamieszkiwało w niej 3941 osób. Od kilkunastu lat obserwuje się zmniejszającą się liczbę mieszkańców.

Istotnym wskaźnikiem demograficznym jest procent mieszkańców w wieku produkcyjnym w stosunku do ludności ogółem, czyli osób stanowiących główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego. W Gminie Wojciechowice wskaźnik ten ulega tendencji spadkowej, co świadczy o zmniejszającej się liczbie mieszkańców w wieku 18-65 lat.

Rośnie z kolei współczynnik demograficzny osób starszych. Oznacza to, iż corocznie zwiększa się udział seniorów w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Jest to tendencja charakterystyczna dla całego kraju. Sprawia ona, że należy zwrócić większą uwagę na potrzeby osób starszych.

Z danych uzyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że głównymi powodami trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Wojciechowice są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba.

2. Analiza danych statystycznych dotyczących problemu przemocy w Gminie Wojciechowice.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada także na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy domowej, które realizują działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, mającą na celu udzielenie pomocy i wsparcia rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony osób doznających przemocy domowej oraz specjalistów i podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 13
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno- edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń

Zespół interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej obligatoryjnie wchodzi:

- 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- 2) funkcjonariusz Policji,

Ponadto mogą także wchodzić:

- 1) pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 2) asystent rodziny;
- 3) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- 4) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- 5) przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Zadania grup diagnostyczno-pomocowych to w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- 8) zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty",

b) wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";

10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Analiza problemu przemocy na terenie Gminy Wojciechowice została oparta o sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Wojciechowice na lata 2021-2025, sprawozdawczość Zespołu Interdyscyplinarnego i Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojciechowicach oraz Komisariatu Policji w Ożarowie.

Tabela 1. Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci
2020	10	29	6
2021	10	31	6
2022	8	31	8

Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

Tabela 2. Liczba założonych Niebieskich Kart - A

Rok	Liczba założonych NK - A	Liczba wypełnionych NK - C z ofiarą przemocy domowej	Liczba NK - D wypełnionych ze sprawcą przemocy domowej
2020	11	6	8
2021	5	6	8
2022	4	4	4

Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego

Przemoc może pojawić się w każdym domu; nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania. Zdarzenia, w których dochodzi do przemocy dotyczą zarówno małżeństw, jak i związków partnerskich.

Częstym źródłem problemów w polskich rodzinach jest alkohol. W rodzinach z problemem alkoholowym akty przemocy fizycznej występują dwukrotnie częściej niż w rodzinach wolnych od problemu alkoholowego. Ofiarami przemocy pijanego rodzica częściej są partnerzy, niż dzieci, te są zdecydowanie częściej zaniedbywane.

W statystykach policyjnych wskazano, że około 60 proc. osób, które stosują przemoc domową, było w czasie interwencji policji w stanie nietrzeźwości. Te statystyki pozwalają postawić diagnozę, że zjawisko uzależnienia łączy się ze zjawiskiem przemocy domowej.

Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy w rodzinie jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych.

Często przemoc jest przez członków rodziny ukrywana. Przyczyny takiej sytuacji są różne: przekonanie, że nie dzieje się nic nietypowego; niskie poczucie własnej wartości; chęć uniknięcia wstydu; lojalność i przywiązanie do osoby dopuszczającej się przemocy; wiara, że podobne sytuacje nie powtórzą się. Na zgłoszenie przypadku przemocy, np. na policję, osoby jej doświadczające często decydują się, gdy przemoc trwa już od wielu lat. Czasami ma to miejsce w momencie, gdy wydarzy się coś drastycznego, trudnego do zaakceptowania, przemoc się zaostrzy. Może to być też moment w życiu osoby doświadczającej przemocy, w którym poczuje się ona bardziej pewna siebie lub otrzyma wsparcie innych osób”.

Ważnym czynnikiem skłaniającym do poszukiwania pomocy - w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie przez kobiety - jest rozszerzenie się przemocy na dzieci, to, że zaczynają one cierpieć.

Problemem jest ograniczona dostępność niektórych form pomocy: darmowej psychoterapii, grup wsparcia czy schronisk, gdzie osoby doświadczające przemocy mogą się zatrzymać po opuszczeniu domu.

Celem podejmowanych działań jest przede wszystkim uświadamianie negatywnych konsekwencji dotychczasowego postępowania. Pomimo podejmowanych interwencji niewiele osób stosujących przemoc zgłasza się do programu korekcyjno- edukacyjnego.

V. CEL STRATEGICZNY GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2023 – 2027.

Zminimalizowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Wojciechowice oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej.

Cele szczegółowe:

1. Efektywne przeciwdziałanie przemocy przez wzmacnianie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

- Budowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Wojciechowice;
- Podejmowanie przez zespół interdyscyplinarny zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;

- Diagnozowanie problemu przemocy domowej;
- Podejmowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową;
- Podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową;
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy;
- Wzrost zaangażowania poszczególnych podmiotów, które udzielają pomoc na rzecz rodzin dotkniętych problemem przemocy, w ramach swoich kompetencji.

Wskaźniki:

- Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego;
- Liczba wszczętych procedur "Niebieska Karta";
- Liczba wypełnionych Niebieskich Kart - D;
- Liczba wypełnionych Niebieskich Kart - C;
- Roczne sprawozdanie.

Cel 2. Rozszerzenie oferty działań skierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Działania:

- Kształcenie kadry pracującej ze sprawcami;
- Programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy;
- Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat konsekwencji prawnych stosowania przemocy;
- Działania Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Działania wzmacniające/utrwalające efekty wypracowanych sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami;
- Pomoc psychologiczna dla osób po odbyciu kary pozbawienia wolności za przewinienia z obszaru przemocy.

Wskaźniki:

- Liczba rozpropagowanych ulotek, plakatów;
- Liczba udzielonych informacji sprawcom przemocy domowej;
- Liczba udzielonych porad sprawcom przemocy domowej w Punkcie Konsultacyjnym;
- Liczba osób skierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.

Cel 3. Zwiększenie poziomu świadomości mieszkańców Gminy Wojciechowice dotyczącej rozpoznawania i możliwości prawidłowego

reagowania na zjawisko przemocy oraz podniesienie skuteczności działań pomocowych na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.

Działania:

- Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy Wojciechowice wobec zjawiska przemocy;
- Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat konsekwencji prawnych stosowania przemocy;
- Praca socjalna;
- Propagowanie materiałów (ulotek, plakatów) z różnych kampanii na rzecz pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz skutków przemocy;
- Prowadzenie pogadań wśród dzieci i młodzieży szkolnej uświadamiające zagrożenia związane z występowaniem zjawiska przemocy domowej;
- Informacje dotyczące miejsc wsparcia i zapoznanie z ofertą pomocową;
- Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową;
- Zwiększenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat podmiotów świadczących pomoc ofiarom przemocy domowej oraz form udzielanej pomocy ofiarom przemocy domowej;
- Zapewnienie pomocy socjalnej ofiarom przemocy domowej;
- Udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy;
- Udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w środowiskach interwencji kryzysowej oraz w specjalistycznych ośrodkach wsparcia;
- Udostępnianie telefonów zaufania oraz telefonów interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy domowej;
- Działania Punktu Konsultacyjnego.

Wskaźniki:

- Liczba udzielonych informacji;
- Liczba przeprowadzonych pogadań i zajęć edukacyjno-wspierających w szkołach;
- Liczba rozpropagowanych ulotek, plakatów;
- Liczba kampanii społecznych;
- Liczba udzielonej pomocy socjalnej ofiarom przemocy domowej;
- Liczba udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym;
- Liczba udzielonych informacji ofiarom przemocy o przysługujących im prawach.

Cel 4. Zwiększenie stopnia profesjonalizmu i umiejętności osób świadczących wsparcie osobom, których dotyczy zjawisko przemocy.

- Udział pracowników instytucji pomocowych w szkoleniach, warsztatach, konferencjach;

- Regularne podnoszenie kompetencji w zakresie zjawiska przemocy osób pracujących z dziećmi, tj. nauczycieli, pedagogów, wychowawców;
- Systematyczne superwizowanie swojej pracy, umiejętności i podejmowanych działań;
- Udział w szkoleniach z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji procedury "Niebieskie Karty" oraz prowadzenia interwencji kryzysowej.

Wskaźniki:

- Liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach dotyczących przemocy;
- Liczba szkoleń.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2023 – 2027.

- Zwiększenie świadomości dotyczącej przemocy i możliwości uzyskania wsparcia przez mieszkańców Gminy Wojciechowice;
- Nabycie, rozwinięcie i wzmacnianie nieagresywnych sposobów rozwiązywania problemów;
- Zwiększenie umiejętności osób doświadczających przemocy w zakresie rozpoznawania zachowań przemocowych i wypracowania gotowości do korzystania z oferty pomocowej, co zmniejszy zjawisko przemocy domowej;
- Wzbogacenie dostępności i zasięgu szeroko rozumianej pomocy specjalistycznej, zarówno dla osób zagrożonych, jak i doświadczających przemocy;
- Nabycie i utrwalenie nowych, konstruktywnych umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami, szczególnie przez osoby stosujące przemoc poprzez wsparcie indywidualne i udział w programach korekcyjno-edukacyjnych;
- Osiągnięcie wyższych kompetencji i umiejętności osób wspierających;
- Zwiększenie stopnia zaangażowanie przedstawicieli instytucji w rozwiązywanie problemu przemocy domowej.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Podmioty instytucjonalne i zasoby ludzkie oraz działania przewidziane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027.

Ośrodek Pomocy Społecznej - Zasoby ludzkie Obszary działania

Pracownicy socjalni, Asystent rodziny:

- Informowanie o dostępnych usługach pomocowych,
- Pomoc osobom doświadczającym przemocy,
- Edukacja w zakresie procedur postępowania w przypadku stwierdzenia możliwości popełnienia przestępstwa przeciwko rodzinie,

- Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy domowej,
- Realizacja procedury Niebieskie Karty.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zasoby Ludzkie, Obszary działania

Terapeuta terapii uzależnień:

- Terapia osób uzależnionych i współuzależnionych,
- Informacja,
- Wsparcie,
- Diagnoza,
- Działania o charakterze profilaktycznym skierowane zarówno do osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, do członków rodzin mierzących się z problemem uzależnienia, jak i do ofiar przemocy domowej oraz do tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej.

Szkoły - Zasoby ludzkie, Obszary działania

Nauczyciele, Pedagodzy, Psycholodzy :

- Realizacja projektów profilaktycznych,
- Udział w społecznych kampaniach edukacyjnych,
- Realizacja procedury Niebieskie Karty,
- Zauważanie symptomów przemocy i reagowanie na nie w sposób efektywny,
- Wspieranie,
- Współpraca z rodzinami dzieci,

Policja - Zasoby ludzkie, Obszary działania

Funkcjonariusze policji:

- Realizacja procedury Niebieskie Karty,
- Podejmowanie interwencji w sytuacjach naruszenia przepisów Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy domowej,
- Pełna informacja na temat możliwych form pomocy,
- Zatrzymanie sprawcy przemocy jeżeli stwarza zagrożenie dla ludzkiego życia lub zdrowia
- Wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko osobom stosującym przemoc domową w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- Podjęcie działań prewencyjnych wobec osoby stosującej przemoc domową,

- Zabezpieczenie dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;

Ośrodek zdrowia - Zasoby ludzkie, Obszary działania

Lekarze, Pielęgniarki:

- Konsultacje,
- Udzielanie pełnej informacji o możliwościach pomocy i wsparcia,
- Realizacja procedury Niebieskie Karty.

Sąd i prokuratura - Zasoby ludzkie, Obszary działania

Sędziowie, Kuratorzy:

- Prowadzenie spraw i wydawanie wyroków w sprawach związanych z występowaniem problemu przemocy domowej,
- Bieżące, doraźne działania, zabezpieczające interes poszkodowanych, szczególnie dzieci,
- Nadzór w rodzinach z ograniczonymi prawami rodzicielskimi.

Wszystkie instytucje i placówki powinny ściśle ze sobą współpracować, tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. Powinny również stawiać sobie za jeden z celów trwałą korektę zachowań o charakterze przemocowym sprawców.

VIII. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2027 będzie realizowany na terenie gminy Wojciechowice. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Gminy w Wojciechowicach i będzie kontynuowany do 2027 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach tego programu będą wdrażane w formie ciągłej.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Działania realizowane w ramach Programu finansowane będą ze środków budżetu Gminy Wojciechowice, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. W terminie do 31 marca każdego roku sprawozdanie z realizacji Programu przedkładać jest Radzie Gminy.